

Warszawa, 06 lipca 2020 r.

WN.5142.56.2020.WER

Decyzja

Działając na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 11, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256) oraz § 17 Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r. poz. 1609 ze zm.):

- po rozpatrzeniu wniosku z dnia 09.03.2020 r. (03.07.2020 r. - data wpływu wniosku do urzędu), uzupełnionego pismem z dnia 03.07.2020 r., wniesionego przez Instytut Pamięci Narodowej, Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa, dotyczącego wydania pozwolenia na prowadzenie innych działań przy zabytku, polegających na prowadzeniu ekshumacji szczątków na terenie Fortu III w Pomiechówku oraz na tymczasowym pochówku szczątków szkieletowych na terenie lewego dziedzińca Fortu, zlokalizowanego przy ul. Warszawskiej w Pomiechówku (działka ew. nr 275/2 w obrębie 1 Pomiechówek):

- 1. pozwalam ze stanowiska konserwatorskiego** Instytutowi Pamięci Narodowej, Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Biurze Upamiętniania Walk i Męczeństwa, na prowadzenie innych działań przy zabytku polegających na prowadzeniu innych działań przy zabytku, polegających na prowadzeniu ekshumacji szczątków na terenie Fortu III w Pomiechówku oraz na tymczasowym pochówku szczątków szkieletowych na terenie lewego dziedzińca Fortu, zlokalizowanego przy ul. Warszawskiej w Pomiechówku (działka ew. nr 275/2 w obrębie 1 Pomiechówek), na podstawie programu innych działań autorstwa Piotra Kędziory-Babińskiego.
- 2. zobowiązuję wnioskodawcę do uzyskania pozwolenia na prowadzenie archeologicznych badań wykopaliskowych.**
- 3. określám termin ważności decyzji: 28.11.2020 r.**

Uzasadnienie

Przedmiotowe zamierzenie lokalizuje się na terenie objętym prawną ochroną konserwatorską wynikającą z wpisu do rejestru zabytków Fortu III Pomiechówek pod nr A-861, na podstawie decyzji z dnia 11.05.2009. Zatem, na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 11 z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282) na podejmowanie innych działań mogących doprowadzić do naruszenia substancji zabytku należy uzyskać zgodę właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

W dniu 9 sierpnia 2018 roku Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków wydał decyzję nr 1015/2018 zezwalającą na prowadzenie badań archeologicznych, określając warunki prowadzenia prac archeologicznych na terenie fortu w Pomiechówku, a także decyzję nr 1348/2018 z dnia 11 października 2018 roku, zezwalającą na prowadzenie innych działań w postaci ekshumacji szczątków w innych częściach zabytkowego obiektu oraz decyzję nr 1733/2018 z dnia 14 grudnia 2018 roku zezwalającą na tymczasowy

pochówek szczątków ludzkich na lewym (zachodnim) dziedzińcu fortu. 21 maja 2019 r. MWKZ wydał kolejną decyzję o sygn. WN.5142.70.2019.WER zezwalającą na prowadzenie innych działań polegających na kontynuacji ekshumacji na terenie fortu.

Planowane zamierzenie polega na prowadzeniu archeologicznych badań wykopaliskowych, mających na celu ekshumację pierwotnych mogił, znajdujących się na terenie Fortu III Pomiechówek. W ramach robót będą prowadzone prace na terenie trzech obszarów z mogiłami szkieletowymi (na obszarze A potwierdzono istnienie mogił w 2019 r., obszar B oraz D do weryfikacji) oraz czwartego obszaru D, na którym znajdują się mogiły ciałopalne, których istnienie zostało potwierdzone za pomocą badań georadarowych w 2009 r.

Prace rozpoczną się od zdjęcia humusu - na terenie C i D – ręcznie, na obszarze A i B, rozpoznanych wcześniej – za pomocą koparki. Odnalezione groby będą eksplorowane ręcznie. Metodologia eksploracji będzie opierać się na badaniach archeologicznych, opisanych w załączonym programie. Wykopy będą zabezpieczone namiotami, a w razie konieczności zostanie wykonane odwodnienie w formie płytkich rowów w przebadanej warstwie humusu. Wszystkie odnalezione szczątki zostaną przebadane przez antropologa, zadokumentowane oraz ekshumowane. W przypadku natrafienia na relikty obiektów budynków lub szubienicy – te zostaną zadokumentowane oraz zasypane ziemią. Podjęte obiekty ruchome będące zabytkami, zostaną przekazane do Muzeum Kampanii Wrześniowej oraz Twierdzy Modlin – z wyłączeniem rzeczy osobistych, które mogą stanowić pomoce do identyfikacji zmarłych. Inne obiekty, takie jak np. zniszczone fragmenty umundurowania zostaną pochowane wtórnie ze szczątkami.

Podjęte szczątki szkieletowe zostaną pochowane tymczasowo na terenie lewego dziedzińca Fortu, na urządzonym tymczasowym miejscu pochówków, w półtrumnach. Każda z kolejnych mogił w rzędzie zostanie oznaczona ziemnym kopcem oraz krzyżem drewnianym. Eksplorowane na prawym dziedzińcu mogiły ciałopalne pozostaną w swoim pierwotnym położeniu – nie planuje się przenoszenia spopielonych szczątków.

Po wszystkich pracach teren zostanie uporządkowany i posiany trawą.

Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków wskazuje, iż wnioskodawca powinien uzyskać pozwolenie na prowadzenie archeologicznych badań wykopaliskowych. Zezwolenie na prowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać od tutejszego organu konserwatorskiego. Wniosek w sprawie zezwolenia na prowadzenie badań archeologicznych należy złożyć zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpień 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków.

Realizacja zamierzenia zgodnie z przekazaną dokumentacją oraz warunkiem MWKZ dotyczącym uzyskania pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych jest dopuszczalna z konserwatorskiego punktu widzenia i nie wpłynie negatywnie na wartości chronione zabytkowe Fortu III w Pomiechówku.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa za pośrednictwem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

2. W terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Oświadczenie należy złożyć Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.
3. Z dniem doręczenia Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.
4. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.
5. Niniejsze pozwolenie nie zwalnia z obowiązku uzyskania innych pozwoleń i zgłoszeń wymaganych przepisami prawa.
6. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może być cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
7. Właściciel lub użytkownik obiektu zobowiązany jest do zawiadomienia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wszystkich okolicznościach ujawnionych w toku robót, które mogą mieć ujemny wpływ na stan zachowania zabytku oraz zmienić zakres prac określonych w zezwoleniu

ZASTĘPCA MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTEKÓW

Dr inż. Katarzyna Palubska

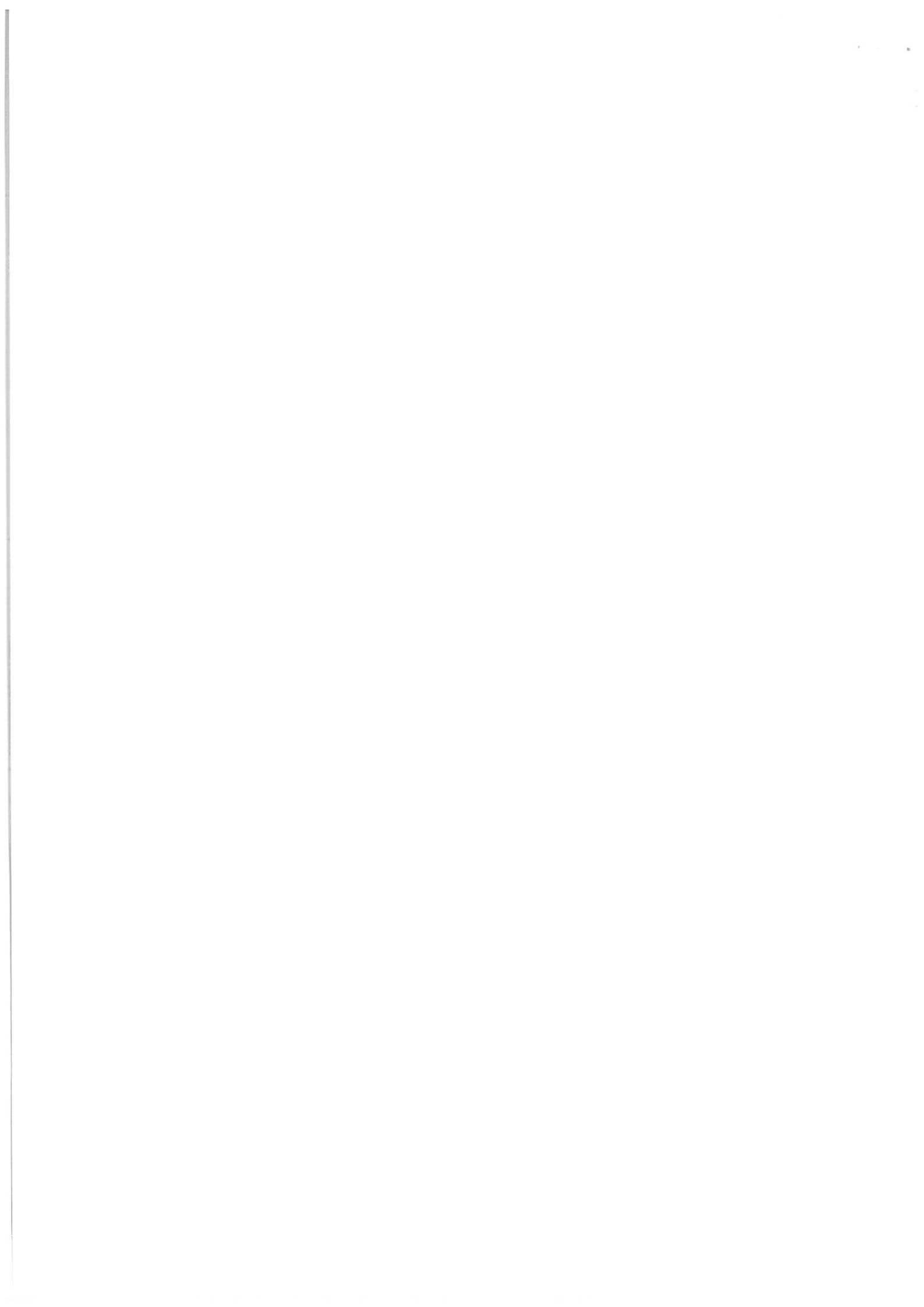
Otrzymują:

1. Instytut Pamięci Narodowej, Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa, ul. Wołoska 5, 02-675 Warszawa
2. Agencja Mienia Wojskowego, ul. Nowowiejska 26A, 00-911 Warszawa
3. WUOZ aa

Do wiadomości:

1. Urząd Miejski w Nowym Dworze Mazowieckim (E-puap)
2. Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Mazowieckim (E-puap)

Zgodnie z obowiązującymi przepisami opłaty skarbowej nie pobrano (podstawa prawna: art. 2 ust 1 p. 2 Ustawa z dnia 16 listopada 2006 roku, o opłacie skarbowej – Dz. U. z 2019 r., poz. 1000).

Plan badań na terenie Fortu III Pomięchówek

Między 28 czerwca a 28 listopada 2020 r. Biuro Upamiętniania Walk Męczeństwa IPN-KŚZpNP planuje przeprowadzenie prac archeologiczno-ekshumacyjnych na terenie Fortu III w Pomięchówku.

Prace będą się odbywać na czterech obszarach:

- A. mogiły szkieletowe, zlokalizowane podczas prac w 2019 r.
- B. teren do weryfikacji – prawdopodobne mogiły szkieletowe,
- C. mogiły ciałopalne, potwierdzone za pomocą badań georadarowych w 2009 r, i być może szkieletowe; także relikty infrastruktury obozowej np. rusztu do palenia zwłok i szubienicy,
- D. teren do weryfikacji – mogiły szkieletowe przy domniemanej ścianie straceń.

ZASTĘPCA MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTEKÓW

Dr inż. Katarzyna Pałubska

Wycinka drzew będzie przeprowadzona przez Agencję Mienia Wojskowego oddział regionalny w Warszawie. Stosowny wniosek jest rozpatrywany przez Wydział Zabytkowej Zieleni Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, nie jest więc przedmiotem niniejszego postępowania. W wizji lokalnej związanej z rozpatrywaniem wniosku brali udział Pani Anna Grudzińska z MWKZ i Pan Piotr Jasiński z AMW. Do wycinki zostały wyznaczone drzewa, które nie zabezpieczają wałów tj. ich wycinka nie spowoduje ich erozji.

Prace rozpoczną się od zdjęcia wierzchniej warstwy humusu w celu rozpoznania znajdujących się obiektów. Wszystkie prace w obszarach C i D zostaną wykonane ręcznie. Użycie koparki w celu zdjęcia humusu przewiduje się ewentualnie w obszarach A i B, które zostały już wstępnie rozpoznane podczas prac w 2019 r.

Odnalezione wkopy grobowe będą eksplorowane ręcznie w poszukiwaniu szczątków ludzkich.

W wypadku natrafienia na mogiły ciałopalne będą one ekshumowane połówkowo. Pierwsza połówka będzie ekshumowana warstwami mechanicznymi co 10 cm. Decyzja co do drugiej połówki będzie podjęta w trakcie badań. W przypadku gdy szczątki były składane sukcesywnie a nie jednorazowo, mogiły będą ekshumowane warstwami archeologicznymi. W przypadku gdy szczątki były składane jednorazowo mogiły będą ekshumowane warstwami mechanicznymi co 10 cm. Podobne metody prac zastosowano w ekshumacji mogił drugowojennych w Lesie Lućmierskim koło Łodzi, Chełmie i Chojnicach.

Ekshumacja mogił ciałopalnych odbędzie się w strojach ochronnych i ochraniaczach na obuwiu, które będą zdejmowane i czyszczone przy miejscu prac. Sprzęt służący do eksploracji mogił ciałopalnych także będzie codziennie czyszczony przy miejscu prac i przed umieszczeniem w magazynie.

Wykopy będą zabezpieczone przed zalaniem namiotami, w razie potrzeby zostaną do nich zamontowane boki i wykopany tymczasowy system odwadniający w postaci płytkich rowów w przebadanej warstwie humusu. Odkryte mogiły, które będą czekały na ekshumację zostaną zabezpieczone plandekami.

Mogiły szkieletowe będą eksplorowane warstwami archeologicznymi po całości wkopu aż do osiągnięcia gruntu pierwotnego. Wszystkie znaleziska zostaną zadokumentowane. Odnalezione szczątki ludzkie będą oczyszczone, zadokumentowane fotograficznie a następnie ekshumowane.

Przy ekshumacji obu rodzajów mogił będzie obecny antropolog, który przebadasz wszystkie odkryte szczątki i sporządzi szczegółowe opinie.

Powtórny pochówek odnalezionych szczątków ludzkich ciałopalnych odbędzie się w dotychczasowych mogiłach na obszarze C - po przebadaniu zarówno szczątków jak i jam grobowych.

Szczałki szkieletowe zostaną pochowane na tymczasowym cmentarzu usytuowanym na lewym dziedzińcu. Będzie to kontynuacja pochówków z 2018 r. i 2019 r. Pochówki zostaną dokonane w drewnianych trumnach, tymczasowe mogiły będą miały formę kopców ziemnych i staną na nich tymczasowe drewniane krzyże.

W wypadku natrafienia na inne obiekty (możliwe jest natrafienie na relikty szubienicy i rusztu do palenia zwłok) - po ich eksploracji, sporządzeniu dokumentacji rysunkowej i fotograficznej zostaną one zabezpieczone i zasypane. W wypadku dotychczasowych prac np. przy reliktach systemów odwadniających oraz stajni wystarczyło samo ich zasypanie.

Prace będą się odbywać przy ciągłym udziale detektora metali.

W wypadku ustalenia w toku nadzoru MWKZ nad badaniami w trakcie prac konieczności pobrania próbek glebowych do badań specjalistycznych np. fosforowych - zostaną one pobrane i wykonane zgodnie z obustronnymi ustaleniami. W obecnej chwili BUWiM IPN nie planuje takich badań.

Wszystkie działania będą dokumentowane zgodnie z metodyką archeologiczną.

Odnalezione zabytki zostaną po sporządzeniu inwentarza przekazane do Muzeum Kampanii Wrześniowej i Twierdzy Modlin. Nie dotyczy to rzeczy znalezionych przy szczątkach ludzkich, które mogą służyć do identyfikacji pochowanych osób - pozostaną one w dyspozycji BUWiM IPN. Decyzja co do ich dalszego losu zostanie podjęta przez BUWiM IPN oraz MWKZ po zakończeniu procesu identyfikacji pomordowanych. Rzeczy osobiste nie będące zabytkami archeologicznymi i nie mogące służyć do identyfikacji zostaną pochowane po zadokumentowaniu wraz ze zmarłymi.

Zgodnie z Ustawą o Broni i Amunicji w wypadku znalezienia niewybuchów oraz broni zostanie powiadomiona najbliższa jednostka policji które zajmie się ich zabezpieczeniem oraz przekazaniem saperom do dalszego postępowania. O ile sytuacja na to pozwoli to zostaną one zadokumentowane.

Po pracach wykopy zostaną zakopane przy użyciu koparki a na miejscu zostanie posiana trawa.

Wykonawca prac zostanie wskazany na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych. Podmiot ten będzie odpowiadać za sporządzenie i dostarczenie stosownej dokumentacji do Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Piotr Kędziora-Babiński

Sk. 1:2000.

budynki

szkopy

Artykuły obiektów / art.

